СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 28. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 11-го лютого 1944. No. 28 NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, February 11, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ ЗАЯВИВСЯ ПРОТИ ХАРЧОВИХ СУБСИДІЙ

ВАШИНГТОН. — При голосуванню над проектом адміністрації, щоб конгрес признав потребу харчових субсидій, як способу проти інфляції доляра, сенат заявився проти такого пляну. Коли сенатор Френсис Малоні з Конетикат поставив поправку до проекту, щоб хоч признати продовження дотеперішних субсидій, сенат погребав і цю поправку 49 голосами проти 26. Це значить, що півтора біліона долярів ріжних субсидій відмовлено продуцентам харчів. Тому, що і палаті репрезентантів погребано уже цей самий проект, треба надіятися, що президент покладе своє вето на ухвалений законопроект.

ГРУ ЗА ПРИМУСОВУ КРАЄВУ СЛУЖБУ.

ВАШИНГТОН. — Бувший амбасадор до Японії Джозеф С. Ґру у своїм зізнанню перед сенатською військовою комісією заявився за примусову краєву службу. Він того погляду, що для перемоги над Японією треба напруження всіх американських сил, отже примусове притягнення й поклясифікowання робітників до краєвої служби причиниться до скорої перемоги. „Населення думає" — говорив Ґру — „що після перемоги над Німеччиною прийде скоро поразка Японії. Це помилкове. Як ми будемо йти вперед так, як тепер, треба буде 20 літ війни, а це значить, що ще наші внуки будуть заняті ввійною. Побір робітників до примусової праці багато заважить на скороченню війни" — переконував амбасадор Ґру.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ОБМЕЖЕННЯ ВИСОТИ ПЛАТИ.

ВАШИНГТОН. — Представники робітничих організацій, що засідають в Краєвій Воєнній Раді Праці, звернулися з апелем до президента Рузвелта, щоб він зреорганізував комісію для розсліду життєвих коштів, покликану ним до життя ще 5. листопаду 1943. р. тому, що вона нічого не робить. Вона оправдує своє неробство тим, що існує так звана „Мала Сталева Формула", тобто порозуміння між урядом і представниками праці, що платні не мають бути підвищувані без згоди Воєнної Ради Праці. Тимчасом кошти життя ростуть непомірно і „Мала Сталева Формула" являється перестарілою.

ЗА СКОРУ ПЕРЕМІНУ ГОСПОДАРКИ НА ПІСЛЯВОЄННУ.

ВАШИНГТОН. — Сенатська комісія для складення плянів післявоєнної економічної політики заявилася за негайне покликання до життя Бюра Демобілізації, яке малоб повне право перемінити теперішну воєнну продукцію на мирову. При цій нагоді комісія заявилася теж за посилення американської системи вільного підприємства, бо це прискорить відбудову краю. Навіть хвилева матеріяльна втрата для уряду з такої наглої переміни принесе швидко матеріяльні користи, бо підскочуть угору податки від приватних підприємств і уряд відібє собі втрати — на думку комісії.

ВЕЛИТЕНСЬКІ ВТРАТИ ЧЕРЕЗ СТРАЙКИ.

ВАШИНГТОН. — Тимчасова оцінка департаменту праці виказує, що в 1943. році було в Америці 3,750 страйків, в порівнанню з 2,968 в 1942. р. Число страйків є з черги пяте від 1916. р. Найбільше страйків було в 1937. р., іменно було їх 4,740. Страйки з 1943. р. стримали від праці 1,900,000 людей і принесли 13,500,000 робучих днів утрати. Самі лише чотири страйки углекопів стримали від заняття 400,-000 людей і принесли втрату 8,500,000 робучих днів. Пересічно припадає на робітників, незанятих у вуглевих копальнях, по три дні втрати.

АРМІЯ ПОТРЕБУЄ ЩЕ 8,000 ДОГЛЯДАЧОК.

НЮ ЙОРК. — Майор Кетлин Ато, голова Другої Команди Служби проголосила, що армія Злучених Держав не буде всилі якслід обслужити ранених упродовж біжучого року, коли не зголоситься свіжих 8,000 сестер Червоного Хреста — воєнних доглядачок. Це сказала вона на зібранню нюйорського відділу Американського Червоного Хреста. Тут, у нутрі краю, говорила вона, можна доповнити недостачу доглядочок помічницями, але заморем ми мусимо рахувати лише на „норски", що мають повний вишкіл в американських школах та курсах.

АРМІЯ ЗАДОВГО ПЕРЕТРИМАЛА 100 ТОН МАСЛА.

НЮ ЙОРК. — Тому, що задовго перетримано масло в холодільнях, 215,557 фунтів зіпсувалося так, що не можна його вжити для їжі і треба було продати для промислових цивільних цілей, як це виявила Воєнна Адміністрація Харчів. На можливість зіпсування масла по холодільнях звертали увагу купецькі знавці, але управа армії не зрозуміла цієї осторонги вчас.

Признають жидівство як національність

ВАШИНГТОН. — Перед комісією закордонних відносин у палаті репрезентантів відбувається переслухання над тим, яке становище має заняти Америка до заборони іміґрації жидів у Палестину. Цю заборону проголосило британське міністерство у Білій Книзі і вона має ввійти в силу з днем 11. березня 1944. р. На домагання жидівських організацій американський уряд хоче заняти якесь становище в цій справі і тому робить приготовання. Та вчасі переслухання свідків у комісії видвигнено питання: Як має віднестися американський уряд до жидівського питання, а саме: чи жидівство є питанням релігійним, чи національним. Колиб це було питання релігійне, то Америка, на підставі своєї засади, що релігія не є залежна від держави, не моглаб цього питання вирішувати в користь жидів, бо це значилоб признання Палестини релігійною державою. На переслуханню заявилися за жидівство як національність рабіни: Аба Гилел Силвер і Ізраел Ґолдстін, які є провідниками жидівського сіоністичного руху. Вони зізнали, що жиди це і релігійна і національна ґрупа. Рабін Джеймс Дж. Гелер, бувший предсідник Центральної Конференції Американських Рабінів, і рабін Волф Ґолд, предсідник орґанізації Мізрахі, сильно підтримали таке становище. Противне становище, тобто, що жиди це лише релігійна ґрупа, яка не хоче творити в Палестині жидівської держави, заняв рабін Луї Волдсі з Філядельфії і Лесинґ Розенвалд з Дженкінтавн, Пенсилвенія. На це відповів д-р Гелер, що оба ці жидівські представники висловлюють погляди лише незначної ґрупи американських жидів, бо подавляюча більшість жидів є цього переконання, що жиди це національність і їм належиться жидівська держава в Палестині.

ВИШИНСЬКИЙ МАЄ ПЕРЕВЕСТИ В ЖИТТЯ СОВЄТСЬКІ ПЕРЕМІНИ

НЮ ЙОРК. — Норт Америкен Нюзпейпер Алайенс передає вістку, що Андрій Вишинський, бувший підкомісар для заграничних справ у Москві, а тепер представник Совєтів в аліянтській комісії в Альжирі, відкликаний до Москви совєтським урядом. Йому доручують перевести в життя пляновані переміни в структурі СССР. щодо поширення автономії республик. Він має звернути увагу на те, щоб поділ совєтської дипльоматії і совєтської оборони на 16 частин не ослабив совєтської заграничної акції. На погляд різних знавців російських справ, конституційні реформи, переведені перед тижнем, малиб достроїтися до Російсько-Чехословацького договору з грудня минулого року.

Гострі виступи совєтської преси проти Фінляндії

МОСКВА. — Вся просто совєтська преса пише про Фінляндію. Пише не про мир з Фінляндією, а про потребу дальшої війни проти неї. Закликає немовби совєтський уряд використати відступлення німців спід Ленінграду для нападу на Карельський просмик.

Пробивається з писань совєтської преси бажання пімсти проти Фінляндії. Вказує преса, що Фінляндія піддержувала Німеччину всіми силами, та що фінські гармати й літаки бомбардували Ленінград до останньої хвилі. Навіть як Америка й Англія закликали Фінляндію погодитися з Росією, Фінляндія постійно говорила, що вона мусить вести війну проти большевизму. Так вона говорила, поки мала надію, що націсти виграють. Доперва як Фінляндія переконалася, що Гітлер виграти не може, почала Фінляндія говорити про потребу замирення.

Совєтські ґазети висмівають писання фінських ґазет, що, мовляв, фінсько-російська війна це війна незалежна, осібна від німецько-російської або аліянтсько-німецької. Совєтські ґазети кажуть, що Фінляндія й Німеччина співпрацювали так тісно, що їх треба признати за одну воюючу сторону.

МИРОВІ ЗАХОДИ В ФІНЛЯНДІЇ

СТОКГОЛЬМ. — Фінське міністерство заграничних справ видало заперечення вістки, що мовляв фінське посольство в Вашингтоні видало заяву, що Фінляндія не здасться, хочби навіть Гельсінкі зовсім розбито бомбами.

Фінське радіо подає, що фінці евакують Гелсінкі. Передовсім відсилається старих людей і дітей у безпечніші місця.

Одна швайцарська ґазета навела слова якогось німецького дипльомата, що мовляв фінський кабінет відбув тайне засідання в справі осторогу американського секретаря стейту Гола та рішився повідомити Росію, що Фінляндія готова говорити про мир.

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО СОВЄТСЬКУ ПОЛІТИКУ ЩОДО СУСІДНИХ ДЕРЖАВ

МОСКВА. — Журнал „Війна й робітнича кляса" у довгій статті про відносини між державами по війні каже, що совєтський союз не бажає збільшувати своєї сфери впливів ні оточитися васальними державами, а тільки мати сусідів, які з ним не ворогують. Каже, що коли Злучені Держави протестують проти анти-американського наставлення Арґентини, що лежить від них на 6,000 миль, то ніхто не буде дивуватися совєтському союзови, що не хоче мати зараз під боком ворожого польського уряду.

СЛУЖИЛА ПІД ТРЬОМА ПРАПОРАМИ. Ця 155-міліметрова гармата належала первісно до французької армії. Її взяли німці й вживали проти аліянтських військ, що їх висаджено в Італії. Підчас наступу пятої армії ґенерала Кларка внапрямі Риму її взяли аліянтські війська й вживають тепер знову проти німців.

АЛІЯНТСЬКА ПОВІТРЯНА ОФЕНЗИВА В ІТАЛІЇ

АЛЖІР. — Аліянтські повітряні сили сконцентрувалися на німецькі позиції в Італії. Рейди важких бомбовиків ударили передусім по Вероні й інших залізничих узлах на півночі. Рівночасно літаки доконали понад півтора тисячі випадів на піддержку операцій сухоземних сил.

Оборонці Касіна здавали пядь за пядею в цьому зовсім знищеному місті, але все ще держалися в його центрі. Тимчасом аліянтські війська підступають під верх гори Касіна, на котрому находиться славний монастир, котрого німці вживають як обсерваційного посту для своєї артилерії. Легкі аліянтські бомбовики й боєвики бомбардували й побивали зо скорострілів міста Атину, Пєдмонте й Понтекорво.

Німецька артилерія почала сильний гураганний огонь на аліянтські позиції під Римом. Німецькі донесення говорять про завзятті бої в провалинах під верхом гори Касіна.

Аліянтські кораблі далі бють по німецьких позиціях напроти аліянтських військ під Римом.

НІМЦІ ЗАГРОЖЕНІ В ПОСІДАННЮ РУДИ.

ЛОНДОН. — Червона армія, бредучи важким болотом розмоченого вчасними весняними дощами українського чорнозему, підходить до залізного центра Кривого Рога. Вона вже заняла Радушне, що лежить 13 миль від Кривого Рога та напирає на важний залізничий узол Апостолове.

Тимчасом дві інші армії докінчують ворога коло Черкес літаками, артилєрією, повзами й піхотою. В одному секторі вбито понад тисячу німців та знищено 40 повзів, коли німці пробували обленишити свою позицію контрофензивою.

На північному секторі війська ґенерала Говорова й Мерцкова обєдналися для спільної атаки на залізничий узол Лугу.

ПОВАЖНІ РЕЙДИ НА ФРАНЦІЮ.

ЛОНДОН. — Сотки аліянтських бомбовиків і боєвиків било по німецьких позиціях в окрузі Па-Де-Калє й різних частинах північно-західної Франції. Сильно потерпіла стратегічна залізнича стація Терніер. Великі британські бомбовики збомбардували фабрику літаків у Ліможі, 22 милі від Парижу.

Німецьке летництво було видно заскочене цим рейдом, коли британські бомбовики не стрінули ні одного німецького літака здовж цілого побережжя.

ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ПОКИДАЮТЬ РАБАВЛ.

АЛІЯНТСЬКА КВАТИРА НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ. — Як доносять розвідні летунські відділи американської фльоти, всі ворожі кораблі покинули фльотну базу в Рабавл, на Новій Британії, що її досі вважали ключем до японської оборонної системи Архипелягу Бісмарка. Заставили її до цього безупинні бомбардування американських літаків.

Від понеділка скинено на Рабавл велику масу бомб. Потерпіли спеціяльно два ворожі аеродроми. Знищено на них 7 стоячих там літаків, а кромі цього збито в повітрю 27 літаків. Торпедові бомбовики з Соломонських островів вдарили на порт Рабавлу, підпалили один перевозовий корабель та попали кілька разів у японську субмарину, що стояла при березі на воді.

НА МАРШАЛАХ СПОКІЙНО.

Тимчасом на островах Маршала, що тепер уже зовсім у руках американців, усе спокійно. Маринарі й війська армії почали при допомозі тубильців, очищувати острови з румовищ і сміття та хоронити побитих.

Навіть з поведінки ворога видно, що посідання Кваджелейну віддало американцям у руки панування над усіми островами Маршала.

Коли в румовищах фортифікацій Кваджалейну попадуть ще живі японці, вони видно сподіваються, що американці будуть поступати так само жорстоко, як японці поступають супроти американців. Звичайно вони висилають наперед одного з білим прапором. Доперва, як побачать, що американці його не вбивають, інші важуться здаватись. Американці добре тямлять про знущання японців над попавшими в японський полон американськими вояками, але придержуються проти полонених японців правил людяного воювання — на велике здивовання японців.

РУМУНІЯ БАЧИТЬ, ЩО ЇЙ ПРИЙДЕТЬСЯ ЗДАВАТИ КРАДЕНЕ.

СТОКГОЛЬМ. — Румунський диктатор — премієр Антонеску зарядив воєнний стан у цілій провінції Задністрії, котрою то назвою Румунія охрестила всю цю українську територію, котру їй віддав Гітлер по заняттю побережжя Чорного Моря.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною)		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

Останній місяць з 50 років

Дожити 50 років — це подія в життю кожної людини. І є це велика подія і в життю організації. Особливо, коли мова про організацію українську, що повставала і розвивалась в дуже складних і для розвитку неприятливих обставинах.

А саме такою організацією є Український Народний Союз, що отсе в тому місяці кінчить 50 років свого істнування.

Союзові місячні викази подають, що ми закінчили минулий рік з числом членів, що виносить понад 42 тисячі, а з маєтком понад сім міліонів долярів. Як на наші відносини, здобутки це значні. Але ще далеко не такі, які бажаємо осягнути. Ще є багато різних добрих цілей, які У. Н. Союз бажав би виповнити, і, як думаємо, згодом їх виповнить. Це гуманітарні й просвітні, які усім нам на серці. Є ще не одно, що буде зроблене і для добра самих членів, бож організація є в першу чергу для членів і вони, а ніхто інший, є її власниками та господарами. Та щоб усе те можна було осягнути, треба нам у першу чергу — постійно дбати про розвій організації в членстві.

У. Н. Союз мусить постійно розвиватись. Він мусить постійно діставати нових членів. Це ясне. Але, нажаль, не для усіх. Це правда, що багато з нашого громадянства це розуміє, бо інакше не міг би був Союз побільшати за стільки останних років постійно своє членство, коли подібні організації інших національних груп маліли, а то й падали. Та всього того ще замало. Памятаймо, що ми мусимо тепер надолужити те, чого ми не могли осягнути давніше, коли наш загал ще був замало свідомий. Наша організація ще мусить зрости, щоб заповнити прогалину, яка давно повстала. Тому мусимо кінчити ось той ювилейний рік організації ще прибутками, що ще належатимуть до минулого півстоліття, до часів тому 30 чи 40 років. Доперва потім можемо зачинати нове півстоліття з новим розгоном. І то таким, щоб видно було як на долоні, що ми вже не ті, що колись були, а свідома, здисциплінована та ідейна американсько-українська громада.

Ось і тому треба всім нам поставитись тепер дуже серіозно до закликів головного уряду У. Н. Союзу, якщо хочемо використати отсей ювилейний рік для добра організації. Бо, щоб Ювилейна Кампанія могла дійсно вдатись, вона мусить стати кампанією цілого нашого загалу. Ціле наше громадянство мусить зрозуміти, що тут про 50-літний ювилей української народньої установи, а в ній не бути, не є добрим поступованням. І доперва тоді, як ось така моральна струна в ньому відізветься в такий спосіб, як це повинно бути, Ювилейна Кампанія У. Н. Союзу може увінчатись небувалим досі успіхом.

Та це вже залежить тільки від самого нашого загалу. Тільки він один може дати на це відповідь. Надіємось, що та відповідь буде добра і від серця.

Американська допомога

(О. В. І.). — На конференціях в Тегерані й Каїро керівники Обєднаних Держав виробили плян загальної офензиви, який приспішить перемогу. В тринадцятому звіті до конґресу президент Рузвелт сказав, що „на підставі тісного порозуміння, до якого дійшло на згаданих конференціях, ми будемо збільшати свої удари на ворога поки націсти і японці не піддадуться".

„Ми постановили", говорив президент Рузвелт, „що всі аероплями, всі танки, харчі та інші, потрібні для війни річи, що продукуються Обєднаними Державами, повинні бути вжиті нашими спільними силами для спільних цілей, щоби якнайскорше перемогти спільного ворога".

В звіті говориться, що на основі „Ленд-Лізу", до кінця жовтня 1943 року Совєтський Союз одержав з Америки на 3,550,443,000 долярів воєнних матеріялів. Це є більше як одна четверта часть того, що на основі „Ленд-Лізу" дістали інші краї. В перших десятьох місяцях 1943 року висилка до Совєтського Союза була на 63% більша ніж в 1942 році.

З вище згаданої вартости висланих Совєтському Союзови матеріялів, 56% становили аероплями, військові прилади й амуніція. На річи потрібні в індустрії припадало 27%, а на харчі й хліборобські продукти сімнадцять відсотків.

Далі в звіті говориться: „Поміч, яку ми дали Совєтському Союзови на основі „Ленд-Лізу", використала червона армія в боротьбі на Україні і Білорусі. До кінця жовтня СССР одержав від нас 7,000 літаків, більше ніж яка інша країна; одержав більше як 3,500 танків і 195,000 троків, „джіпів", мотоциклів й інших моторових возів. Воєнний матеріял був використаний Совєтами на фронті, а троками доставлювано на 2,000 миль довгий фронт воєнних припасів".

„Щоби виповнити великий недостаток хліба в Совєтському Союзі, що настав через окупування націстами 40% найбільш родючої землі, як і через великі знищення, ми вислали Совєтам 1,790,000 тон харчів й інших хліборобських продуктів... включаючи 343,000 тон пшениці і муки, 277,000 тон цукру, 324,000 тон мясних консерв, 441,000 тон товщу й оливи, 136,000 тон сушених овочів, ярини та 38,000 тон сушених яєць.

„Совєтський Союз дуже домагався, щоб йому післати масла, особливо для ранених вояків, що видужували в шпиталях. Ми були в стані післати Совєтам 35,000 тон. Як виробляли програму „Ленд-Лізу", то масла не плянували висилати нікому. І ніхто більше його не дістав.

„Цього року до Совєтського Союза вислано стільки масла, що якби поділити, то на кожну цивільну особу в Америці припалаб одна сема часть унції на тиждень", сказав президент Рузвелт в своїм звіті. Наші збройні сили на Тихому океані дістають масло з Австралії і Нової Зеляндії, також на „Ленд-Ліз". Тому ми могли часть свого масла вислати Совєтам.

„На те, щоби помогти відреставрувати хліборобську індустрію на відбитих землях, і розвинути таку в Сибірі, то ми вислали до Совєтського Союзу 10,000 тон тридцять родів різного насіння. Ми також вислали Совєтам 5,500,000 військових чобіт і 16,600,000 ярдів вовняної матерії для совєтських збройних сил; 251,000 тон хемікалій, 144,000 тон вибухових матеріялів, 1,198,000 тон сталі, 342 тон незалізних металів і 611,000 тон нафтових виробів", сказав президент у своїм звіті.

Чи один повинен рішати?

Тільки пишеться тепер про реалістичну політику у відрізненню від ідеалістичної, що наділі повстає замішання, котра то політика „реалістична", а котра „ідеалістична". Цю загадку розвязує по части Тамес Вудлак у своїй статті в понеділковім виданню ґазети „Вол Стріт Джорнал". Він пригадує конференції в Москві, в Каїрі, та Тегерані і надії до цих конференцій привязувані, себто, те, що їх вислідом буде здійснення засад Атлянтійського Чартеру. Одначе події, що наступили після тих конференцій, вказують, що Атлянтійський Чартер десь щезає, як іде про те, як Сталін його розуміє. Тоді звичайно говориться, що „реалістична" політика бере верх над „ідеалістичною". Наші прихильники лівого крила не дуже то журяться таким помішанням понять. Вони того погляду, що „Москва все має рацію" і щонебудь зробить Москва, то це, на їх думку, є лише випливом ідей Атлянтійського Чартеру, з тою застoрогою, що Совєти є „реалістами" а не фантастами.

Таке сталося теж і в непорозумінню між Польщею й Совєтами. Ті дві держави, каже Вудлак, є тепер у війні, а певним є, що Совєти будуть переможцями. Та важне тут те, що Совєтська Росія застерігає собі єдине право рішати, що має дістати Польща з давної своєї території і який вона має мати уряд. Іде отже про принцип. І нема сили, яка спинилаб Росію в такім поступованню. Правда, це може бути поломанням Атлянтійського Чартеру, але як можна не допустити Росії до того, щоб не зривати з нею взаємин? Ми не можемо цього зрозуміти в часі війни, бо це не є воєнна справа. Атлянтійський Чартер відноситься до упорядкування світу після війни.

Отже, хоч як дуже ми симпатизуємо з Польщею в її справі — пише Вудлак — ані ми, ні Анґлія не підемо війною проти Росії за Польщу, без огляду, якіб не були її „права". А з цього можливий лише один висновок: Ми ще дуже далекі від здійснення надій та аспірацій висловлених в Атлянтійським Чартері. Польща не є єдиним пробним каменем, з яким ми стрінемося при обговорюванню засад цього документу. Є ще багато інших, не менше важних справ.

Вирішити польську границю — тепер!

Про справу границь Польщі на Сході заговорила особа, що цілком певно знає дуже багато про цю проблєму. Є нею Сомнер Велес, довголітний підсекретар стейту.

Пише він про це в „Ню Йорк Гералд Трибюн" з 9. лютого.

Велес тої думки, що цеї справи Злучені Держави і Анґлія не можуть зволікати і лишати її до вирішення аж по війні, бо це може нанести багато шкоди всім Обєднаним Державам, а головно, звести на ніщо ті старання, які поробив президент Рузвелт, щоб згідно співпрацювали в часі війни і по війні: Злучені Держави, Велика Британія та СССР.

Велес каже, що справу східних границь Польщі можна вирішити тепер розумно й справедливо. Себто в дусі Атлянтійського Чартеру. І так, щоб це рішення не спричинило нової війни. Він каже, що так складаються обставини, що всі три великі потуги, себто Америка, Анґлія та Совєти, згідно заявились за сильну і незалежну Польщу. Такої Польщі, каже Велес, треба для стабілізації та замирення Европи. Але, каже він далі, Польща буде незалежною і сильною тільки тоді, коли буде забезпеченою. А це може наступити, поминаючи економічну забезпеку та охорону з боку міжнародньої орґанізації, тільки тоді, коли Польща буде в добрих відносинах з своїми сусідами, з народами, з якими вона межує. А далі, що дуже важне, коли Польща буде складатись з однородного населення, себто не буде мати таких великих національних меншин, як це було в передвоєнній Польщі, де ті меншини викликували постійні заколоти, бо були настроєні до Польщі ворожо.

Іншими словами, Велес пропонує, щоб вирішити справу східних границь Польщі збоку Анґлії й Злучених Держав так, щоб ті давні національні меншини, що є на сході Польщі, відійшли від неї, бо вони були досі постійною загрозою мира.

Велес каже, що всі мусять пошанувати польський патріотизм, що його поляки виявляли на протязі довгих ґенерацій. Тому і він є за сильну Польщу. Але є проти польських домагань щодо східних границь, себто тих земель, що їх поляки називають „східними кресами", а які обіймають у першу чергу західно-українські землі, а далі білоруські та литовські.

Він є теж за те, щоби дати змогу в гуманний спосіб перенести польське населення з тих земель до властивої Польщі, якщо воно захоче перенестись, бо й це допоможе культурній і гуманній розвязці проблєми східних границь Польщі.

Він теж думає, що якщо це не вирішиться тепер, то з цього може вийти велика небезпека, бо може наступити напруження відносин між Злученими Державами і Анґлією з одного боку, а з Совєтами з другого, до чого, як він каже, ніяк не треба допустити.

Замітне ще й те, що в тому самому числі згаданої ґазети, що помістила ось такі погляди Велеса, є теж вступна стаття, що менш більш написана в тому самому дусі. Стаття заявляється за „радикальне" вирішення, кажучи, що проблєма східних границь Польщі є тільки початком многих інших проблєм в Европі, що подібні до цеї. Значить треба це вирішити в такий спосіб, щоб можна ту саму методу примінювати теж і до інших подібних граничних спорів. Часопис вважає, що „виміна населення" у таких спірних територіях більше поможе полагодженню цієї проблєми, ніж „гострі полєміки". У всякому випадку це буде гуманніша розвязка, ніж яка інша.

Ось це є, так сказатиб, голоси американської публичної опінії. З тих голосів можна одно пізнати, що американський нарід є проти давних кривд, хочби ті кривди були опирані на історії, географії, економіці й т. п. Але це, як знаємо, є тільки одна сторона розвязки. Бо друга повинна іти по тій лінії, щоб не давати притоки до нових кривд, себто не кривдити тих, що їх досі кривджено, відмовляючи їм постійного права говорити самим за себе і самим рішати про свою долю на своїй землі.

ЛЄСІНСКІ ДОМАГАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Конґресмен Ян Лєсінскі заявив на вічу, що польський уряд в Лондоні має право домагатися східних земель, бо вони віками належали до Польщі. Польща мусить бути сильна і велика. Вона повинна бути відбудована в передвоєнних границях. Поки я буду членом американського конґресу, то ніколи не буду голосувати за виданням гроша на справи, що шкодять Польщі. Поки я в конґресі, продовжав пан Лєсінскі, то все буду вживати свого впливу, щоби помогти польському урядови і польському народови.

Далі в своїй промові конґресмен Лєсінскі говорив, що як Аліянти дозволять Сталінови забрати від Польщі Галичину і часть Білорусі, то він тоді забере всі малі народи в середній Европі. А як це станеться, то Европа перейде з націстівських рук в совєтські.

Щодо вигублення польських вояків в Катинськім лісі, то Ян Лєсінскі переконаний, що це зробили Совєти. Вони, казав Лєсінскі, тепер видали документ, в якім доказують, що то німці розстріляли 11,000 поляків, але їм ніхто не повірить. Лєсінскі остерігав польську суспільність перед большевицькою загрозою і доказував, що Сталін хоче запанувати малощо не над цілим світом. Він взивав поляків орґанізувати протести і посилати до Білого Дому і до Конґресу картки, в яких треба домагатися відбудовання великої польської держави.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

23)

Бій змагався. Стояли під дубом Радзивил виразно бачив як падали перед валами його вояки, як від байдаків бігли вже десятками, сотками. Посипалися стріли — і вони залягли. Натомісць вискочили ізза валів козаки. Все змішалося. Не можна стало розріжнити де козаки, а де свої. Ще хвиля й литвини побігли назад до байдаків. Але й багато зісталося нерухомих, чорними масами вкрило пісок. Дивився у другий бік і там бачив, як падали з високих веж гуляй-городів[35]) поцілені люди. Чув зойки й благання порятунку. Бачив як попадавші в воду поранені боролися з бистриною, старалися доплисти до ближчого байдака... Виринали й закривалися набігшою хвилею. Виринали вдруге, боролися, вимахували руками, аж поки тяжкі панцирі не потягнули їх на дно. Повітря прорізувалося розпачливими криками порятунку. Але не було як їх рятувати. Цільний огонь козацьких мушкетів дірявив човни, що було виткнулися підбирати потапаючих... Бачив Радзивил як потапали байдаки, як вискакували у бистрінь вояки. Переставали змагатись з хвилями й несло їх вниз по Дніпру, несло й півзатоплені чи перевернені байдаки. Уцілівші завернули назад до литовського берегу. Огонь устав.

Не могли литовські офіцири зрозуміти, звідки козаки спромоглися на такий завзятий опір. Вони сподівалися збити козаків з позиції пятьсотнями, а нехай вже й тисячею, підтриманої гарматами, своєї добірної піхоти, аж виявилося тут зовсім не те, чого сподівалися. Виправа вже коштує сотки людей. Переправу через Дніпро підтримував шалений огонь двацятьох гармат проти двох козацьких гарматок і ні один вояк литовської армії не зміг ступити на козацький вал. Першаж з козаками сутичка обернулася в поразку литовців. Поразка, й від кого? Від нашвидко зібраної голоти, від старих інвалідів! Що всі козацькі старі полки пішли в похід з Хмельницьким старшини знали. Готові були рвати собі волосся з голов зо стиду і гніву. Соромився неуспіху й князь, до того часу непоборний, — славний боями в Еспанії, Франції та Швеції. Соромився й побоювався за свою славу воїцьку, що так неждано була загрожена козацькими ворохобниками. Невже його слава малаб померкнути? Ні. він того не допустить краще згине! Сам поведе наступ на козацькі становища, мусить їх здобути...

Князь не дивився на старшин, не чув перебранки повернувшого воєцтва, ні стогонів поранених. Заглубився у себе. гнівно поглядав на козацькі позиції. Там по старому запанувала тишина, начеб бою й не було. Про бій нагадували тільки трупи на протилежному березі, яких не вспів ще підмити старий Дніпро. Потиху князь підкликав команданта німецького пішого полку, полковника Райнгольда Тизенгавзена; потиху, щоб не чуло окруження, наказав йому двома полками негайно форсувати ріку; всякою ціною рятувати честь війська, — бодай вдержатися в козацькі окопи.

— Неможливо, ваша княжа милість, — заперечив Тизенгавзен шанобливо. — Даймо воякам час оправитись від враження нашого неуспіху. Відступом воєцтво пригноблене й не піде охоче у поновний наступ. До завтра пригноблення трохи затреться...

— Виконуйте наказ! — сказав князь суворо. — Будемо ждати завтрішнього дня, а гультайству козацькому поміч за той час може надійти. Десь недалеко є ще більше їх сили!

Тизенгавзен байдуже пішов збирати своїх старшин. — Наказ виконаю, ваша милість, — сказав відходячи. — Не беру тільки на себе відповідальности за успіх.

— З Богом! — прощав його князь.

Бачучи князя подразненим решта старшин, навіть його найближчі помічники, як Коморовський та Мирський, не посміли звертатись до нього з порадами чи за розпорядками. В душі вони признавали недоцільність негайного поновного наступу, але князеви перечити не сміли. Раді булиб зійти з очей князя, та не дозволяла опускати його, свого вожда, військова лицарскість, дисципліна. Не приймав поразки до серця один флєґматичний Донавай, байдужий до поразок і до перемог. Він старався князя розважувати:

— Не беріть неуспіху так болючо, княжа високосте. — Військове щастя змінливе, а наш перший неуспіх, ще не поразка. Наша вигра в тому, що ми, хоч і зо значними стратами, правда, переконалися, що маємо перед собою ворога, і то ворога гідного, стійкого, — не хамство, як зволив висловитись його милість, ротмістр гусарський, — кинув колючку Коморовському. — Панство офіцири не забули, що ми всі в початку бою вважали окопи пустими. От, тепер і знаємо, з ким діло маємо.

— Не так то вже, вашмосць і знаємо! — заговорив поважно старий воєвода Стеткевич. радий, що найшовся хоч один, не впавший на дусі старшина. а ще більше тому, що й князь слухав слів Донавая без подразнення. — Сил ворога ми не знаємо, не знаємо й хто в нього проводить. А й це багато значить. Від спосібностей команданта залежить не менше, як від якости сил.

— Мусить бути хтось козацтву добре знаний! Кого будь Хмельницький не зіставив.

— Чув я, — вмішався Головчинський, — що тут мав би бути той ватажок, Подобайло.

— Рани Божі! Вся православна шляхта опинилася у Хмеля. Подобайло знаний шляхтич! — забідкався Мирський. — Син Новгород-Сіверського підкоморія.

— Тепер, чей поведеться нам, — висловив надію старий Коморовський. — Ворог перемучений.

— Перемучені й наші вояки, — перервав його Донавай.

— Поведеться чи ні, а страт то таки багато буде.

— Все рівно! Не дамо ворогови передихнути, — озвався рішучо Радзивил.

(Дальше буде).

[35]) Гуляй-городи — деревляні вежі з містками на кілька поверхів. Для штурму фортець будувалися на колесах, а для форсування рік на великих човнах.

ПО ДОВГІЙ СЛУЖБІ.—Пані В. Дрейпер, нюйорська жінка, котра служить в Американськім Червонім Хресті вже 46 років.

З КАМПАНІЇ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ЧОМУ КУПУЄМО ВОЄННІ БОНДИ?

Купувати Воєнні Бонди, це безсумнівно наш святий обовязок! Але розгляньмо чому?

По наших громадах так водилося, що люди інших національностей, а часто й вороги українського народу, були представниками та репрезентантами українського іміґранта. Хто хотів дістати працю, посаду у місті чи повіті, то говорив, що він репрезентує українців і контролює стільки а стільки голосів. Отже весь „кредит" побирали чужі люди, а наші в заплату часто ходили без праці.

Це саме діється і сьогодні з продажю Воєнних Бондів. Багато людей, а навіть ворогів українського народу, ходять по хатах і продають нашим людям Воєнні Бонди. За це вони одержують „кредит" та й на будуче будуть мати можливість казати, що вони були патріотами, а українці спали, або „саботували", бо й на таке говорення наші вороги спосібні.

Тому й ніхто з американців українського походження не може думати, що то „вшистко єдно", де або в кого ми купимо Воєнний Бонд. Бо так думаючі люди тільки шкодять собі й українській справі.

Ми мусимо збиратись на спільні масові віча без різниці релігійних чи політичних переконань (за виїмком комуністів). Ми мусимо в місцевостях виробити високе поняття про українську іміґрацію, ми мусимо прийти до політичного значіння нарівні з іншими а все це **осягнемо теж і через спільні масові розпродажі Воєнних Бондів.**

А вкінці: Чи ваше серце не буде наповнене радістю, коли американська преса розпишеться, що заходами Українсько-Американського Комітету досягнено наміченої цілі і продано Воєнних Бондів за суму $5,000,000? Чи вам не покотяться сльози від радости, коли ви почуєте, що Конґресовий Комітет повідомлено, щоби дати два українські імена якими мають найменувати два американські кораблі?

Тут хіба камінна душа не відчує вартости та конечности закупна Воєнних Бондів. Тут хіба вороги американського і українського народів не сягнуть до кишені, щоб закупити Воєнних Бондів за поважну суму.

Дядько Сем — діти на воєнному фронті — українська справа кличуть: Купуйте Воєнні Бонди та допоможіть виграти війну і осягнути намічену суму $5,000,000.

о. О. М.
Член Пресового Комітету.

НІМЦІ НИЩАТЬ ПОЛЬСЬКІ ШКОЛИ.

(ОНА). — З Будапешту доносять, що католицька преса надрукувала довшу статтю, в якій говориться, що німці нищать в Польщі школи і релігію. Втікачі з Польщі передали вістку, що німці заборонили вчити в школах релігії й польської історії. Кажуть, що польській молоді того не потрібно.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІСТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

ВІСТИ З ДІТРОЙТУ.

Справа Бондів.

В Дітройті, так як і по інших міцевостях, Кампанія за продажею Воєнних Бондів пішла в повний рух. За старанням Українського Конґресового Комітету, Вашинґтон порозсилав достаточне число аплікацій по всіх Союзових секретарях. Ми з Комітету дістали їх також.

До мене прийшло їх ще більше. А щоб улекшити працю, то я розвіз їх поміж людей і лишив по кілька сот: в склепі пані Біловус, в Українськім Клюбі при Мовт Еліот, в Робітничім Домі при Карпентер улиці, в Українськім Демократичнім Клюбі при Ґрейлінґ улиці, в Українській Хаті — Ґемтремк; в Одесса Касіно — в п. Коваля, в Народнім Домі, при Мортін, в Горожанськім Клюбі при Мішіґан і Сікот улиці; та в обидвох священиків — оо. Чиганського і Побуцького. Подаю це до публичної відомости, що як би хтось не мав аплікації під рукою, щоб знав, де йому можна дістати.

Загальне заінтересовання є дуже добре і кампанія поступає вперед. До мене самого за перший тиждень зголосилося і купили Воєнних Бондів на суму $2600.

Повище подане повинно бути прикладом для других та заохотою.

Нам треба добре закасати рукави і взятися щиро до праці. Суму приобіцяну мусимо зібрати.

Добре булоб, як би Союзові секретарі при відділах порозсилали, або порозсилали аплікації по всіх Союзовцях. Усі мусимо взятися до праці.

При кінці Кампанії за Бондами треба, щоб конечно всі ті, що займалися продажею бондів, зголосили свою суму до назначених Українським Конґресовим Комітетом осіб, себто до о. Чиганського, або до д-ра Кібзея. Всі інші, що купили бонди, через якусь іншу фірму або самі в банку, чи на почті, повинні зголосити свою суму також. Треба подати дату куплення Бонду, суму за яку Бонд виставлений. Свою повне імя і прізвище та свою адресу. Ніякого числа, що є на Бонді подавати не треба.

Цього нам треба, щоби точно повідомити У. К. Комітет, а заразом і Вашинґтон, за яку суму українці Дітройту закупили Бондів. Це очевидно для їх і нашого рекорду. Кожний повинен про це подбати і сповнити свій обовязок

Відгук по Конґресі.

Делеґати Другого Українського Конґресу в Філядельфії повернули домів — та оповідають, як то було. Розуміється, що не всі однаково говорять, а що кому подобається. Одні про це, а інші про друге. Але щодо двох пунктів годяться. Перше, що Конґрес у Філядельфії був багато кращий ніж Конґрес у Вашинґтоні, бо мав повну волю і свободу висказів, а теж демократичну репрезентацію. Друге, що всі раді, що большевикам не вдалося розбити Конґрес. Своїми накидами та наклепами — вони лише то осягнули, що скріпили у нас волю до завзятої боротьби, та до більшої посвяти для народної справи.

Так говорять про Конґрес у Дітройті, а як відгукнеться загал — на це чекаємо. Але в Українськім Демократичнім Клюбі в Ґемтремку не ждуть, а вже і сказали своє слово.

На чергових зборах цього Клюбу, делеґат на Конґрес, п. Іван Чайківський, здав 30-го січня звіт з участи в Конґресі. Всі уважно його вислухали. І по широкій дискусії ухвалили одноголосно: що до кінця року Український Демократичний Клюб має зібрати на Конґресовий Фонд — $500. А започаткували тим, що при кінці зборів зложили на цю ціль — около $100.

На приклад другим.

Про Український Демократичний Клюб можнаб багато дечого написати. Активних є там несповна 200 членів. За цілий рік (як було можна почути зі звіту) — вони видали на різні гуманітарні та народні цілі поверх $500. Рівнож заложили в себе Залізний Фонд і за рік вже зложили на окремий рахунок $1,000. Ці гроші вони тримають — на поміч українцям по війні. Збірка продовжається дальше.

Вони рівнож позичили на будову Укр. Кат. Церкви $2,000; на розбудову Укр. Нар. Дому — $1,000. До того закупили Державних Бондів за $2,000.

І ще одно. На цих зборах рівнож ухвалили видати своїм коштом книжку про Науку Медицини п. н. „Український Лікар", написану д-ром Кібзеєм, щоби бодай в части виповнити проґалину на українськім медичному полі.

Не пишу ці рядки, щоби когось похвалити, або комусь придобритися. Наводжу факти, які відомі українському загалови в Дітройті.

В нас в Дітройті є велике число різних клюбів, товариств та орґанізацій. Та не всі вони такі діяльні та патріотичні, як отсей клюб. Добре булоб, щоби і інші орґанізації проявили в собі трохи руху та діяльности. В кожнім товаристві, в кожній орґанізації, повинен бути залізний фонд для повоєнних цілей.

В кожній українській установі конечно треба збирати на Конґресовий Фонд. Добре булоб себе оподаткувати та наложити на себе певну суму. Ворогів наших — ність число.

Щоб українська справа могла поступати вперед, та щоби можна було відбивати всяких ворогів, на це треба грошей. А Конґрес їх не буде мати, як люди не зложать.

Отже берімся до щирої праці. Хай Укр. Демократичний Клюб, що проломав „лід" в цім напрямі, буде нам добрим прикладом.

Д-р А. Т. Кібзей.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЙОНКЕРС, Н. Й.

З забави на А. Ч. Хрест.

В галі Клюбу під ч. 49 Джеферсон вулиця рідня громадян Николи і Анни Палиця справляли їм 25-літний ювилей їх подружого життя. Старостою був Андрій Вовк з Гестінґс, а він покликував різних гостей до слова, що складали желання. При тому згадав за добрі цілі, на які гості зложили $25, з чого $9 пішло на Американский Червоний Хрест, а решта на інші цілі.

А. Вовк.

ПІДПИРАЙТЕ БИЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", А ТИМСАМИМ ПІДПРЕТЕ „СВОБОДУ".

BE 100% WITH YOUR 10% BUY WAR BONDS

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ?

Наперед погляньте на оголошення нових робіт на 4-тій стороні „Свободи".

ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО!

ЗЛУЧЕНІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ: 119, 140, 218, 230. 274 і 348, будуть мати

ЗБОРИ

в справі 50-літного ювилею У. Н. Союзу

В СУБОТУ, 12. ЛЮТОГО 1944, в ГОДИНІ 7. ВВЕЧІР, В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 526 W. RAYEN AVENUE.

Просимо всіх відділових урядників і членів прийти на ці збори, бо є важні справи, як рівнож буде вибір Комітету Свята.

ЗА ДОТЕПЕРІШНІЙ УРЯД:

Теодор Періг, предсідник. **Петро Сільчак**, секретар

Увага! СЛУХАЙТЕ СТАРОЇ Увага!

радіо програми „ГОЛОС УКРАЇНИ"

зо знаної вам всім стації:

WBYN

Кожної неділі з рана 8--8:45 і
Кожної неділі вечір 9--9:45

Недільна раншна програма буде складатися з двох частей: З наукової та комерційної. — А недільна вечірна програма буде мати ріжнородний характер: буде грати орхестра і буде мати змогу виступити українська шкільна дітвора зо своїми талантами. — Такої недільної вечірної радіо програми нам було потрібно давно, щоб дати нагоду нашій молоді, дітям, вийти на широкий світ. Отже від тепер взялись за цю важку працю двох вам знаних радіових працівників: **Дмитро Чорнюк і Родіон Сліпий.**

Де можна купувати Бонди?

Бонди можна купувати в кожній державній аґенції продажу воєнних бондів, тільки треба все вживати до купна наших аплікацій, з написом:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
under the auspices of the Ukrainian Congress Committee

Кожен хто хоче мати бонд з українською печаткою, то такі бонди можна одержати в таких наших державних аґенціях:

а) **UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N**
847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA 23, PA.

Офіс отворений в місяці лютім кожного вечора від год. год. 7—9 (крім неділі). Хто висилає замовлення почтою, то мусить виготовити аплікацію та заслати чек або Моні Ордер на імя:

UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.

б) **UKRAINIAN SAVINGS COMPANY**
2190 W. TENTH STREET
CLEVELAND, O.

Офіс отворений кожного дня від год. 9 рано до 3 п. п.

в) **AMERICAN UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.**
31 MORTON St., Rear
NEWARK, N. J.

Офіс отворений в пятницю від год. 7—9 ввечір та в неділю зараз по Богослуженню від год. 12—1.

УКРАЇНСЬКІ НІМЦІ ВТІКАЮТЬ НА ЗАХІД.

(ОНА). — З Німеччини повідомляють, що тисячі зукраїнізованих німців, які ще перед першою війною поселилися на Україні, втікають на захід, бо бояться, що як прийде Червона Армія, то буде на них мститися. Ці люди співпрацювали з німецькою окупаційною владою і просилися, щоб їх забрати з собою. Управа ґенерального ґубернаторства розмістила їх в східній і полудневій Галичині.

Депеша з Німеччини говорить, що таких німців є тисячі і влада не може дати собі з ними ради. Багато з них заставлено працювати при будові нової оборонної лінії і фортифікацій, а поважне число ходить самопас. Промовляючи недавно у Львові на вічу, ґенерал-ґубернатор, Ганс Франк, взивав німців бути терпеливими і робити все, що в їх силі, щоб Німеччина виграла війну. Звертаючись до присутних в салі німецьких громадян, він казав, що вони є „носіями німецької культури на сході й повинні бути прикладом для інших".

Кваліфікація на воєнного кухаря.

Серед воєнного табору стоїть котел до варення зупи. Біля нього сидить кухарський помічник і обирає цибулю.

— Що зробити з цибулею? — питається кухаря.

— Вкинь до кітла.

— А що зробити з морквою?

— Вкинь до кітла.

— Як з бараболями?

— Вкинь до кітла.

Після того кухар узяв мясо і теж кинув до кітла. Здивований помічник питається:

— Пане кухарю, не гнівайтеся, але що ви варили заки прийшли до війська?

— Асфальтову смолу у великих кітлах. Там, як мабуть знаєш, можна теж усе кинути і мазюка вийде знаменита.

Між покатними продавцями.

Перший: „Я мав знаменитий день. Кілько то приятелів я приєднав для нашого підприємства!"

Другий: „Я таксамо заслужився. Не продав ані одного кусника".

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ

РОЗСТРІЛЮЮТЬ ПОЛЯКІВ ЗА СПІВАННЯ НАРОДНОГО ГИМНУ.

(ОНА). — До Швеції наспіло чергове число підземної польської газети „Ютро" в якій говориться, що німецька окупаційна влада заборонила полякам співати народний гимн. Газета пише, що в Радомськім районі поляки були зорганізували курси польської історії для підростаючих дітей і при кінці науки вони завше співали народний гимн. Про це довідалася місцева поліція й всі організатори курсів були арештовані. Їх розстріляно за спротив державній владі, а діти німці замкнули в діточчім концентраційнім таборі.

Німці мусять чутися дуже непевні на польській землі, коли бояться польського народного гимну, завважує газета.

НАЦІСТИ ВИМОРИЛИ 200 ГОЛЯНДСЬКИХ ПІДОФІЦИРІВ.

(ОНА). — Голяндський уряд в Лондоні має докази, що німці виморили голодом дві сотні голяндських підофіцирів. Сталося це в таборі для полонених в Альтенґрабаб, де находиться поважне число голяндських вояків.

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ ПОМЕР В САРАТОВІ.

Часопис „Ютро Польскі" помістив спомини неназваного по імени автора про Володимира Целевича, котрого представляє як заступника голови УНДО і колишнього голову цеї орґанізації, бувшого редактора найбільшого українського часопису „Діло", головного філяра угодового напрямку в українській політиці супроти Польщі та посла до польського сойму. В дійсности він не був редактором „Діла", тільки редактором тижневика „Свобода". Автор споминів пише, що просидів з Целевичем звиж пів року в одній кімнаті тюрми в Москві. За той час дуже багато розмовляв з ним про польсько-українські взаємини і переповідає деякі з поглядів Целевича про ті взаємини. Целевич виходить в споминах очевидно, приятелем Польщі, хоч самостійником в відношенню до передвоєнної Радянської України. Німцям Целевич не вірив і говорив, що по розбиттю Польщі німці не підуть на будування української держави. Його пророцтво, як бачимо, здійснилося.

Кілька днів по окупації Львова совєтська влада арештувала його і вивезла до Москви. Якийсь час большевики відносились до нього добре, навіть ліпше, як до інших вязнів. Щодня приносили йому спеціяльний обід з двох страв і довгий час давали йому по збаночку квасного молока. Мабуть числили на те, що Целевич придасться їм і що можна його політично використати. Та Целевич був твердим чоловіком і по якімсь часі всі привілеї для нього скінчилися. Забрано його кудись інакше 22. грудня. Автор споминів оповідає, що опісля в Куйбишеві довідався з актів польської амбасади, що Целевич вже вмірав в тюрмі в Саратові. Помимо численних польських інтервенцій большевики не хотіли його увільнити. — („Український Голос").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФРЕНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 12. лютого, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінг ул. Просимо членів прийти на збори на означений час, бо є важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоби прийшли вирівнати свої залеглости. Цего року обходимо 50-літній ювилей У. Н. Союзу. Тому кожний член повинен привести хоч одного нового члена до У. Н. Союзу, а за це дістане нагороду. — В. Питель, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. — Тов. „Просвіта", від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 12. лютого, в 8. год. ввечір, в домі під ч. 149-20 — 9. Евеню. Обовязком всіх членів є явитись на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару згідно зо статутом. — М. Баран, предс.; Марія Бринь, кас.; М. Дзярський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Поступове Тов. „Жидачів", від. 393, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться 13. лютого, в годинах від 2. до 6. ввечір, під ч. 334 Іст 14. ул. Товариську фотографію до ювилейної книги У. Н. Союзу здійметься на цих зборах. Тому всі члени повинні бути на фотографії. — М. Литвин, 221. E. 10th St., N. Y. C. 3, N. Y.

СОРАКЮЗ, Н. Й. — Подаємо до відома членам Укр. Тов. Січ, від. 39, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. лютого, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час, бо будуть важні справи до обговорення. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; А. Кудлик, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в вівторок 15. лютого, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Ґріца, кас.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Meeting of Taras Shevchenko Society, which was to be held Feb. 13, has been changed to Feb. 20, due to important matter that has come up. Regular monthly meeting will be held on Sunday, Feb. 20 at the Ukrainian Hall on Goodman. Please attend as important matters will be discussed. Delegates will inform you as to the Ukrainian Bond Drive in the U. S. A. and the $100,000 quota for the Rochester Ukrainians. — D. Korytko, Pres.; W. Hussar Sec.; J. Yanus, Treas.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 22. січня 1944. р. помер у Ню Йорку

МИКОЛА ФЕДИНЯК,

довголітний член Бр. св. Андрія Первозваного, від. 66 У. Н. Союзу.

Покійний походив з села Бушковички, повіт Перемишль, Зах. Україна. До У. Н. Союзу вступив у серпні 1910 р. Прожив 61 літ. Оставив у смутку жену Арефту, трьох синів: Івана, Павла і Омеляна, два внуки і дві внучки.

Похорон відбувся 25. січня при участи родини і членів Братства в українській церкві св. Юра, а відтак на цвинтар Кальварія в Лонг Айленд. — В. Й. П.!

Л. Фединяк, секр.

Дня 31. січня 1944 р. померла

МАРІЯ ТИРЧИК,

членкиня Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 У. Н. Союзу в Стемфорд, Конн.

Походила з села Новосільці, повіт Сянік, Галичина. При смерти мала 53 літ. До Союзу вступила 1933 р. Покійна оставила в смутку мужа Івана і одного сина, котрий є в Армії десь за морем, та три доньки.

Похорон відбувся 3. лютого при участи родини і членів Братства з української катол. церкви св. Володимира на цвинтар Спрінґдейл. — В. Їй П.!

І. Михайлишин, секр.

Дня 7. лютого 1944 р. помер у 62. році життя

ДМИТРО ЛАҐУШ.

Походив із села Дорожова, повіт Самбір, Західна Україна. До У. Н. Союзу і від. 388 вступив у 1927 році. Полишив у смутку жінку і сестру Катерину.

Похорон відбудеться в суботу, 12. лютого, в українській православній церкві. — В. Й. П.!

І. Совінський, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН, ч. 919. Поворот до небезпеки.

Світла вертаючого ворога наближалися через ліс щораз більше.

Тарзан повів свою дивну армію геть з горіючого табору.

Як вони вийшли на безпечне місце, Тарзан сказав: „Ви оставтесь тут, а я маю щось ворогови сказати".

„Ні, ти не можеш більше наражатися", сказав Д'Арнот. Але Тарзан вперся на своїм.